

Betrothed; she is stoned

ארוסה בת סקילה היא -

Overview

answered that the פסוק of אורשה לא (which indicates that if she was אורשה there is no קנס), should be read ארוסה (that she is not an ארוסה when it happened), thereby removing the question on ר' עקיבא. The גמרא asks, in a case where she is an ארוסה, obviously there is no קנס, since the מאנס is חייב מיתה; we do not require the פסוק of ארוסה to infer that there is no קנס by an ארוסה. Our רנב"י clarifies the גמרא's question on תוספות.

asks: תוספות

ואם תאמר מאי קשיא ליה הא השתא לא נפיק קרא ממשמעותיה¹ -

And if you will say; what difficulty does the גמרא have with רנב"י's answer, since now the פסוק is not removed from its simple meaning -

ואי לא איצטריך לגופיה² כל שכן דניחא טפי דגזירה שוה מופנה³ -

And if the difficulty is that the פסוק is not required, so on the contrary that is even better, for the גז"ש is more acceptable since it is 'vacant' –

answers: תוספות

ואומר רבינו יצחק דהכי פירושו ארוסה בת סקילה היא -

And the ר"י says that this is the explanation; the גמרא asks, by an ארוסה, there is stoning', so obviously there can be no קנס -

וכיון דלא איצטריך למידי אלא לגזירה שוה הוה ליה למכתב אשר לא ארוסה בהדיא -

So since ארוסה is not required for anything, except for the גז"ש, the תורה should have written, 'אשר לא ארוסה', explicitly -

ואמאי שני למכתב אשר לא ארוסה דאיכא למטעי ולמימר הא ארוסה לעצמה -

So why was it changed to be written אשר לא ארוסה, where we can make a mistake and assume that if she was ארוסה (and נתגרשה), the קנס will belong to her, not to her father –

clarifies: תוספות

¹ The (main) question on ר"ע was that he is לקרא ממשמעותיה, however the way רנב"י reads the פסוק that ארוסה לא, this retains the דקרא פשטיה (one is liable for a פנויה but not for an ארוסה).

² Without the פסוק of ארוסה, we would know that she cannot be an ארוסה, for then there would be no קנס, on account of קלב"מ, so she must be a פנויה.

³ The optimum גז"ש is when the words used are superfluous (or vacant – מופנה), for then we cannot refute the גז"ש; the fact that ארוסה לא is not necessary (see footnote # 2) aids in making the גז"ש one that is מופנה!

דבשלמא אי הוה בארוסה שום חידוש הוה אתי שפיר במה ששינה הלשון⁴ -

For it could be justified to write אורסה לא אשר, if there would be some novelty by 'ארוסה', then it would be plausible why he changed the syntax from אורסה to ארוסה -

דאמרינן האי דשנה וכתב אורסה למדרש לגזירה שוה⁵ ואתא פשטיה⁶ לחידושא -

For then we can say the reason that he changed and wrote אורסה (instead of ארוסה) is in order to expound the גז"ש, and the simple meaning (ארוסה) comes for the novelty -

אבל השתא למה לי:

But now that there is no novelty in ארוסה, why do we need the change to אורסה.⁷

Summary

The תורה's question is that since there is (seemingly) no חידוש in ארוסה, לא, the תורה should have explicitly written (both קרי and כתיב), אשר לא ארוסה, (לא אורסה) (not אשר לא ארוסה).

Thinking it over

According to תוספות the crux of the question on רנב"י is that since there is no חידוש by ארוסה, לא, the תורה should have written ארוסה, but not אורסה. However in the גמרא there is no mention of this; the גמרא merely asks, 'ארוסה בת סקילה היא'; according to תוספות the גמרא should have clarified its question!

⁴ If the תורה would have written ארוסה for some חידוש, we would not be able to utilize אשר לא ארוסה for a גז"ש, since it is not מופנה, for it is required for this חידוש.

⁵ This change makes it מופנה.

⁶ The simple reading (the קרי, which is ארוסה) teaches us this 'חידוש'.

⁷ The גמרא answers that there is indeed a חידוש in ארוסה.